

Å leve i kulturarven

Opplysningsvesenets fond eier prestegårder fra Lista i sør til Lebesby i nord. Hvert år blir mange av fondets 363 preste- og bispeboliger oppgradert, og det legges om til miljøvennlig oppvarming flere steder. Noen prosjekter rundt i landet har vi kikket på.

Østre Toten prestebolig, Oppland

Presteboligen fra Ole Hannibal Hoff's tid (1725) var på ettervinteren 2018 klar for innflytting etter å ha blitt totalt rehabilitert med nytt kjøkken, bad og bergvarmeanlegg. Håndverkere har tilbakeført flere av husets rom med tidsriktig panel og farger.

Ullensaker prestebolig, Akershus

Den fredete og høyreste presteboligen ble oppført i 1826 og er en representant for embetsmannsgårdene på Østlandet i denne perioden. I 2017 ble bygningen utvendig malt og innvendig oppusset.

Sigrun Berdal

Kulturhistoriker. Arbeider med informasjon, arkiv og historiske kilder i Opplysningsvesenets fond.

sigrunn.berdal@ovf.no

Nissedal prestebolig, Telemark

Tunet på Nissedal prestegård er blitt oppgradert med skiferdekte uteplasser og bedre adkomst til kirken. Innvendig har presteboligen fått nytt varmeanlegg og nye gulv i vindfang, kjøkken og entre. På prestegården ligger Ovfs eldste bygning, et stabbur fra 1300-tallet.

Holt prestebolig, Aust-Agder

Christan Dyrhuus var både sogneprest og byggherre, og Holt prestebolig stod ferdig i 1720. Gjennom generasjoner har både interiør og romfordeling blitt forandret. Men de aller siste årene har presteboligen fått nytt varmeanlegg, og i 2017 ble vognskjulet på 40 meter restaurert.

Lund prestebolig, Rogaland

Den høyreste og fredete presteboligen fikk i 2017 nytt varmeanlegg. Vindfang og hall ble istandsatt med nye gulv og overflatebehandlinger. Arbeidet ble utført i samarbeid med kulturavdelingen i fylket, slik praksisen er for presteboliger som er fredet.

Gloppen prestebustad, Vereide i Sogn og Fjordane

Gloppen prestebustad er den største presteboligen i Bjørgvin bispedømme. Hovedhuset er oppført i 1782. Et stort rehabiliteringsprosjekt har foregått over flere år som har resultert i ombygging av gulv og vinduer. Det er blitt jordvarme og nytt kjøkken, bad, vaskerom og entre.

Selje prestebustad, Sogn og Fjordane

Prestegarden består av flere hus. Hovedhuset ble oppført 1784 og ble i 2017 utvendig rehabilitert. Skolehuset på tunet fikk nytt tak og ny overflatebehandling. Eldhuset, med det unike grindverket, vil stå ferdig i løpet av 2018.

Luster prestebolig

Prestegården innerst i Sognefjorden ligger tett på Dale kirke fra 1200-tallet og blir gjerne omtalt som Dale prestegård i Luster. Bygningen hviler på murene av en gammel middelalderkjeller. I 2017 ble det gjort innvendige rehabiliteringer som blant annet ombygging av bad og vaskerom.

Snåsa prestebolig, Trøndelag

Snåsa prestegård, også kalt Vinje, er en av de eldste gårdene i Snåsa med et gammeldags firkanttun. Rundt prestegårdshagen er det satt opp nytt stakittgjerde og hovedbygningen har fått drenering og ny kjellernedgang det siste året.

Ansvar for prestegårdene som kirkelig kulturminner er et av fondets viktigste samfunnsoppdrag. Over en tredjedel av bygningene er fredet. Opplysningsvesenets fond har fremdeles kirkens boligordning, selv om boplikten er opphevet.

Buksnes prestebolig, Nordland

Buksnes prestebolig ligger på Gravdal i Vestvågøy og ble oppført i 1900. I fjor ble det omlegging til nytt skifertak.